

Вітаємо щогорічного лауреата премії ім. Бориса Грінченка З КОГОРТИ ПОДВИЖНИКІВ-ПРОСВІТЯН

Олеся Григорівна Ковальчук – член ради, заступник голови Волинської обласної організації Всеукраїнського жіночого товариства ім. Олени Теліги, вчитель української мови й літератури ЗОШ І–ІІІ ст. с. Жидичин Ківерцівського району; за сумісництвом – керівник секції «Літературна творчість» у Волинській обласній МАН.

Олеся Ковальчук

Ім'я Олесі Ковальчук з'явилося в нашому журналі (тоді він називався «Українська мова і література в школі») в № 1 далекого вже 1971 р. під статтею, присвяченою драматичній поемі Лесі Українки «В катакомбах». Твір для аналізу авторка вибрала не випадково, адже вона, як і наша геніальна поетеса, яка написала драму, по-перше, волинянка, а по-друге, непоступлива і пристрасна в обороні вільного духу людини, рідного слова і національної гідності. А зокрема – свободи бути українцем. Олеся ще студенткою Луцького педінституту виборювала це право у прямому розумінні цього слова. Вона була членом львівсько-луцької дисидентської патріотичної групи (очолювали її Валентин Мороз, брати Горині та Дмитро Іващенко), яка розповсюджувала, як тоді називали, антирадянську політичну літературу, а насправді правдиву інформацію про дискримінаційну щодо українства національну політику компартії. Коли скороминуще ідеологічне потепління на початку 70-х змінилося жорстокими репресіями інакшодумців, Олеся Ковальчук, тоді вже вчителька, стала об'єктом постійних публічних звинувачень у націоналізмі на всіх можливих конференціях і зборах. Її цькували, переслідували, викликали в КДБ.

Вона хотіла вчитися далі, блискуче здала кандидатський мінімум, але до аспірантури... не допустили. Молоду розумну вчительку обожнювали школярі, вона вражала їх, як і своїх колег, потужним інтелектом, начитаністю, педагогічним талантом, а чиновники від освіти, де тільки могли, розпинали й звинувачували її в хибності ідеологічних та методичних підходів.

Так тривало не рік, не два – аж до кінця 80-х. Світлим променем упродовж цих тяжких для О.Ковальчук десятиліть стало творче співробітництво з нашим журналом, висока оцінка редакцією і редко-

легією УМЛШ її статей. Це була велика моральна підтримка. А ще духовно живила поезія улюблених авторів і власна, якій звиряла найсокровенніше. Лише 2008 р. в Луцьку вийшла єдина Олесина поетична збірка «Барвінок у снігу». Інші поховав немилосердний час. Терплячи важкий ідеологічний пресинг і матеріальну скруту, Олеся Григорівна з обов'язку і високого чину робила, як і її визначні попередники-просвітяни Грінченкового гарту, свою дуже нелегку, але конче потрібну роботу – несла у школу правду про видатних українців, Україну та її літературу, плекала у своїх учнів почуття національної гідності й честі, бажання працювати на благо своєї держави. Вона щохвилини спонукала і спонукає дітей до роздумів, активного осмислення і нашої історії, і нашого сьогодення.

Про уроки вчительки О.Ковальчук заговорили в області, на них прагнули потрапити і молоді, й досвідчені словесники. А з настанням незалежності нашої держави Олеся Григорівна стала активним діячем освітянського і громадського життя Волині. Отож ще більше роботи, ще більше обов'язків. У Волинському інституті післядипломної педагогічної підготовки вже тривалий час веде авторські курси, є членом редколегії нашого журналу, автором багатьох статей і методичних посібників. А поза всім тим – невтомна повсякденна громадська праця національно відповідальної людини, яка ніколи не гнула спину й не схиляла голови, навіть тоді, коли, за її словами, жила «як у незамкненій в'язниці».

Подвижництво цієї славної жінки гідно поціноване. Вона – заслужений учитель України, лауреат обласної літературно-мистецької премії ім. Агатангела Кримського, член УНП. А нещодавно ВУТ «Просвіта» ім. Тараса Шевченка Олесі Григорівні Ковальчук присудило за її трудову звитягу і дійовий патріотизм премію імені великого трударя на українській освітянській ниві Бориса Грінченка. Щиро вітаємо лауреата, зичимо здоров'я, сили і терпіння, щоб довго жити й працювати на забур'яненій зневір'ям, фарисейством і конформізмом нашій, поки що не зовсім своїй землі. З роси і води Вам, Трудівнице!

* * *

Це – Україна? Не вона!
Хіба ж не правда: в Україні
Лукавим підступом мана
Постала замість неї нині.
Це Україна? Не вона!
Не наша. Ми – не діти в неї...

Та хто, скажіть, із нас не знав,
Як підмінялися ідеї?
Як матір тихо повели
На крутосхил новий Голготи?..
А ми чекали при столі –
Повстати не було охоти.

Покаймося і перепросім,
Збратаймося хоч в дні осмути!
А Україна простить всім, –
І силу зможем їй вернути.

Олеся КОВАЛЬЧУК